

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	249
Land:	Belarus (Hviderusland)
Kilde:	Landinfo
Titel:	Respons. Hviterussland: Arbeidsbok
Udgivet:	10. april 2019
Optaget på baggrundsmaterialet:	27. juni 2019

Respons

Hviterussland: Arbeidsbok

- Hva er en arbeidsbok?
- Hvem registrerer opplysningene i arbeidsboken?
- Hvordan er notoriteten til opplysningene i arbeidsboken?

Hva er en arbeidsbok?

Den hviterussiske arbeidsloven art. 50 sier at arbeidsboken er det sentrale dokumentet som bekrefter arbeidsforhold i Hviterussland (Arbeids- og sosialdepartementet u.å.). På russisk/hviterussisk heter arbeidsbok Трудовая книжка (Trudovaja Knisjka) og har form som en liten papirbok/hefte. Arbeidsboken er et viktig dokument for hviterussere, både når man skal søke arbeid, men også når man skal gå av med pensjon.

Alle ansatte som har en arbeidskontrakt, skal i utgangspunktet ha en arbeidsbok. Et unntak er hvis man har deltidsjobb som ikke er et hovedarbeidsforhold (Myfin.by 2018).

Boken inneholder opplysninger om:

- den ansatte (navn, fødselsdato, utdanning, yrke, spesialisering)
- arbeidsforhold (periode, arbeidsgiver/sted, arbeidsoppgaver, årsak til opphør av arbeid)
- opplæring
- perioder med registrert arbeidsledighet
- innvilgelse av pensjon
- innvilgelse av stønad for å ta seg av pleietrengende
- periode for avtjent militærtjeneste
- periode for utdanning ved utdanningsinstitusjoner (Jurk.by u.å.).

Formularet på arbeidsboken som brukes i dag, er fra 2014. Formularer fra 1938, 1973, 1993 og 1995 er imidlertid fortsatt i bruk (Arbeids- og sosialdepartementet u.å.).

Hvem registrerer opplysningene i arbeidsboken?

Den enkelte arbeidsgiver har ansvar for å føre inn opplysninger om arbeidsforholdet til en ansatt i arbeidsboken. Dette gjøres for alle ansatte som er i et arbeidsforhold i mer enn fem dager. Det er kun arbeidsgiver som skal fylle ut arbeidsboken. På større arbeidsplasser er det vanligvis ansatte i bedriftens HR-avdeling eller juridiske rådgivere som gjør dette.

Mens arbeidsforholdet pågår, er det arbeidsgiver som er i besittelse av arbeidsboken, men den ansatte kan få be om å få se boken, eller å få en kopi av den. Dersom en arbeidstager slutter eller blir sagt opp, får vedkommende tilbake boken siste arbeidsdag, påført avsluttet arbeidsforhold (Jurk.by u.å.).

Hvordan er notoriteten til opplysningene i arbeidsboken?

Korrupsjon er utbredt i Hviterussland, og omfatter i hovedsak å kreve eller godta bestikkelser, ulike typer svindel og maktmisbruk. De mest korrupte områdene i samfunnet er statsadministrasjonen, industrien, helsevesenet og utdanningssektoren. Straffeforfølgelsen av korrupsjon er ofte selektiv og politisk motivert (U.S. Department of State 2019, s. 27, 28).

Når det gjelder korrupsjon ved utstedelse av ulike typer dokumenter, er Landinfos inntrykk at det er mest utbredt å betale bestikkelser for i det hele tatt å få utstedt et dokument, eller for at utstedelsen skal skje raskere. Det å betale for å få falske opplysninger inn i et ekte dokument skjer imidlertid også, men er trolig mindre utbredt.

Arbeidsboken er fremdeles i papirformat, hvilket gjør det lettere å manipulere innholdet i den. Det snakkes om å innføre et elektronisk system for å registrere en persons arbeidsforhold, men det er ikke gitt noen dato for når en slik endring eventuelt vil skje (Tut.by 2018). Et slikt elektronisk register ville gjøre det vanskeligere å manipulere innholdet i arbeidsbøkene.

Det nevnes som et problem at ansatte har fått skrevet fiktive arbeidsforhold inn i arbeidsboka. Det finnes ikke noe statistikk på hvor utbredt det er, men det skal ha vært en del annonser for dette på internett, blant annet forespørsler fra enkeltpersoner som trenger å få dokumentert arbeidserfaring. Registreringene i arbeidsbøkene er i tillegg avgjørende for hva man får i pensjon, og kan også være viktige for å få lån. Bedriftsledere som har vært involvert i slikt, kan straffes med fengsel mellom 3 og 10 år (Filomonov 2017).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Arbeids- og sosialdepartementet (u.å.). *Oformlenije trudovoj knisjki rabotniku, javljajusjtsjemusa innostrannym grazhdaninom* [Registrering av arbeidsforhold for person som er utenlandsk borger]. Minsk: Arbeids- og sosialdepartementet. Tilgjengelig fra http://mintrud.gov.by/ru/new_url_trudovay_knizhka [lastet ned 2. april 2019]
- Filimonova, D. (2017, 23. januar). Mertvyje dusji: problema fiktivnogo trudoustroistva v Belarusi mozjet usugubitsja [Døde sjeler: problemet med fiktivt ansatte kan ha blitt verre]. *Belarusskij Tsjas*. Tilgjengelig fra <http://belchas.by/news/mertvyje-dushi-problema-fiktivnogo-trudoustroistva-v-belarusi-mozhet-usugubitsia.html> [lastet ned 2. april 2019]
- Jurk.by (u.å.). *Kak polutsjit trudovuju knisjku dlja rabotnika* [Hvordan får man arbeidsbok til jobben]. Jurk.by. Tilgjengelig fra <https://www.jurk.by/solutions/kak-poluchit-trudovuyu-knizhku-dlya-rabo> [lastet ned 2. april 2019]
- Myfin.by (2018, 1. januar). *Trudovaja knisjka* [Arbeidsbok]. Myfin.by. Tilgjengelig fra <https://myfin.by/wiki/term/trudovaya-knizhka> [lastet ned 2. april 2019]
- Tut.by (2018, 7. mai). V Belarus mogut otkazatsja ot bumazjnykh trudovykh knizjek i vvesti elektronnyje [I Hviterussland kan de går bort fra arbeidsbøker i papir og innføre elektroniske]. *Tyt.by*. Tilgjengelig fra <https://finance.tut.by/news591660.html> [lastet ned 2. april 2019]
- U.S. Department of State (2019). *Belarus 2018 Human Rights Report*. Washington, D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <https://www.state.gov/documents/organization/289351.pdf> [lastet ned 2. april 2019]

© Landinfo 2019

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.